

Natte niche

VOF Berkhout, Schipluiden

Bij de firma Berkhout in Schipluiden draaien de boten minstens zoveel uren als de kranen en trekkers. In zijn niche, op de grens van land en water, ziet het bedrijf ook de komende jaren volop kansen. De nieuwe vaartuigvoorschriften veroorzaken slechts een kleine rimpeling.

Wie binnendoor van Schiedam naar Schipluiden rijdt, kronkelt door een oud polderlandschap. Het is dat je halverwege het verkeer voorbij ziet razen in de verdiept aangelegde A4, anders zou je bijna vergeten dat je in de Randstad bent. Hier, in het 'Kleine Groene Hart', begonnen Kees en Siem Berkhout in de jaren zestig met het onderhoud aan dijken en vaarwegen. Inmiddels is het bedrijf twee generaties verder en is de leiding in handen van Leo en zijn zoon Barry. Nog altijd ligt de focus op waterwerken, zoals beschoeiingen zetten, baggeren en maaien op moeilijk bereikbare plekken. Het bedrijf heeft dan ook voornamelijk specialistische apparatuur in huis. "Het draait bij ons niet in de eerste plaats om kuubs verplaatsen of kilometers maken. Trekkers en kippers huren we wel in als het moet. Die zijn overal te krijgen", zegt Leo Berkhout. Het werk dat ze aannemen, is vaak alomvattend en een maatje te groot voor een allround loonbedrijf. Tegelijkertijd is het te klein voor de grote aannemers. In het versnipperde landschap rond de grote steden en de kassen van het Westland liggen wat dat betreft volop kansen.

Baggerboot

Een mooi voorbeeld van een typische klus voor Berkhout is het uitbaggeren van een slotenstelsel bij een groot volkstuincomplex in Schiedam. Vier medewerkers van Berkhout hebben er maar weinig manoeuvreerruimte tussen de bomen en kunnen er alleen via een fietspad komen. In de hoofdsloot vaart een baggerschuifboot heen en weer, die zichzelf voorttrekt aan een lier. Behoedzaam stuurt de machinist van de boot in de richting van een kraan met knijpbak, terwijl hij continu de reikwijdte van de duwbladen bijstelt. Rustig werkt hij zich een weg rond afvoerbuizen, uitstekende delen van trapjes en overhangend groen, terwijl voor het schuifbord het waterniveau langzaam hoger wordt. "De kunst is om de bagger continu in beweging te houden, zonder dat je die te veel in beroering brengt. Anders loopt alles om de boot weg", wijst Berkhout.

De chauffeur van de kraan en de baggerkipper is net op tijd terug om de opgeduwde bagger uit het water te knijpen. In een doodlopend zijslotje zijn twee collega's ondertussen bezig met een nog kleinere boot, waar maar net één man

Berkhout, Schipluiden

Leo (rechts) en zijn zoon Barry Berkhout zijn de tweede en derde generatie in het gelijknamige familiebedrijf in Schipluiden. Het bedrijf richt zich hoofdzakelijk op maaien, baggeren en waterbouwkundige werken op moeilijk bereikbare en drassige plekken. Daarvoor heeft het allerhande specialistische apparatuur in huis, zoals maaiboten, baggerboten en wendbare systeemtrekkers met een laag eigengewicht. De belangrijkste opdrachtgevers zijn het Hoogheemraadschap Delfland, de gemeente Westland en Natuurmonumenten. Daarnaast wordt Berkhout ingehuurd door recreatieschappen, bedrijven en particulieren. Het bedrijf heeft tien vaste medewerkers en werkt daarnaast regelmatig met stagiairs, BBL'ers en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

in past. Met een handmatig aangedreven hydraulische pomp verstelt hij de duwbladen, terwijl een collega op de wal met een afstandsbediening de lier voorop een kleine systeemtrekker bedient. Trek voor trek werken ze de bagger zo in de richting van de hoofdsloot. Af en toe blijft het bootje even steken, maar door het verplaatsen van zijn gewicht of een knip met de heggenschaar komt de man in de boot uiteindelijk overal. "Nu nog even verzinnen waar we het toilet en de brandblusser gaan opbergen", zegt Berkhout met een knipoog naar de nieuwe wetgeving voor vaartuigen.

Certificaat drijvende werktuigen

Berkhout is blij dat het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een uitzondering heeft gemaakt bij het uitwerken van de Binnenvaartwet. In overleg met de sector is er voor kleinere vaartuigen een verkorte lijst met eisen gekomen. Ook Berkhout maakte deel uit van de CUMELA-werkgroep die heeft meegedacht over de invulling van het nieuwe binnenvaartcertificaat. Alle boten bij Berkhout, van de eenmansboot tot de grootste kraan- en baggerboten, vallen in de categorie kleinere vaartuigen. Die eisen zijn volgens hem werkbaar. "Aan de meeste eisen voldoen we al.

Over de keuring van ons varend materieel maak ik me dan ook geen zorgen."

Ze zullen wel een paar kleine aanpassingen moeten doen. Zo moet er aan boord van elke boot een brandblusser aanwezig zijn. Een weinig praktische regel, vindt Berkhout, maar een-tje waar niet aan te ontkomen viel. "Waar moet je zo'n blus-apparaat opbergen? Op sommige vaartuigen heb je nauwelijks plek voor een thermosfles. Bovendien word je omringd met water." Lachend: "Je kunt beter een emmer meenemen." Ook de eisen aan de huiddikte van de boot vindt hij niet praktisch. Die moet volgens de wet minimaal drie millimeter zijn. "Je hebt altijd slijtage, dus dan zou je met een dikkere huid moeten beginnen. Dikker staal betekent dat de boot zwaarder wordt en dat je ook een zwaardere kraan nodig hebt om de boot in het water te tillen. Bovendien werkt fabrikant Conver tegenwoordig met sterktestaal van twee millimeter dik. Dat is een ontwikkeling die er in 2009 nog niet was, toen de wet werd gemaakt. Ook de Nato-pontons, die in onze sector veel worden gebruikt, voldoen qua dikte niet aan de eisen. Het is dus nog even afwachten hoe daar in de handhaving mee wordt omgegaan", aldus Berkhout. Elke aanpassing die niet per se nodig is, doen ze liever niet.

Vervuilde bagger opruimen

Van het inmeten tot het afvoeren van vervuilde baggerspecie beschikt de firma Berkhout over de vereiste papieren (BRL 7000, protocol 7003). De Berkhouts vinden het belangrijk om dat in hun pakket te hebben. "We hadden laatst nog een vraag van een opdrachtgever die te maken dacht te hebben met asbestvervuild slib. We hebben dat laten onderzoeken door een gespecialiseerd laboratorium. In dit geval viel het mee." De kosten om het certificaat up-to-date te houden zijn in sommige jaren hoger dan ze met het werk kunnen terugverdienen. Toch willen ze de kennis in huis houden.

Ook op plekken waar je met een pers of opraapwagen niet uit de voeten kunt, moet maaisel worden afgevoerd. Dit is één van de manieren waarop Berkhout dat aanpakt.

Het voordeel van een waterrijk gebied: ruimte om je boot te water te laten, is er meestal voldoende.

Voor de gemeente Westland doet Berkhout nogal wat bermonderhoud. Deze maaizuigcombinatie in bedrijfskleuren wordt ingezet voor het grotere werk.

Deels vanaf het water en deels vanaf de wal wordt deze oever met minimale overlast voor omwonenden bijgewerkt.

Mondiger

Op zich betekenen meer eisen ook kansen voor een specialist. Zo is Berkhout blij dat er steeds meer werk wordt aanbesteed via een EMVI-bestek. "We hebben de ervaring, de apparatuur en weten precies wat er speelt in ons gebied. Dan kom je goed beslagen ten ijs. En waar nodig huren we mensen in die ons daarbij helpen. Een nieuwe opdracht, waarbij we dijken gaan versterken, vraagt bijvoorbeeld om goed overleg met bewoners. Daarvoor organiseren we een inloopavond met een professionele communicatiespecialist."

Lastig vindt Berkhout dat de kennis over het werk wegeeft bij de opdrachtgevers. "Ze weten soms zelf niet precies meer wat er allemaal bij komt kijken. Los van alle voorbereidingen voor de EMVI-bestekken zijn we daarom ook steeds meer tijd kwijt aan communicatie. Vroeger zat ik driekwart van de tijd op de trekker, nu zit ik met mijn zoon en mijn neef bijna volledig op kantoor."

Een andere belangrijke verandering is volgens Berkhout dat mensen mondiger zijn geworden. Omwonenden, natuurclubs, visclubs en andere belanghebbenden roeren zich sneller en feller dan vroeger. "Ook op dat punt proberen we onze opdrachtgevers te ontzorgen. Opdrachtgevers zoals overheden zijn geneigd om direct actie te ondernemen als er een klacht binnenkomt, terwijl dat lang niet altijd nodig is. Als het beleid twee keer maaien is en je houdt op gevaarlijke kruisingen netjes de zichtlijnen kort, dan hoeft je niet gelijk

met de maaimachine op pad als er iemand klaagt. Dan helpt het soms als je vanuit de inhoud praat, zeker als je daar van tevoren goede afspraken over hebt gemaakt."

Gezonde basis

Doen waar je goed in bent en alleen werk aannemen dat raakvlakken heeft met het bestaande profiel: met die insteek wil de familie Berkhout de komende jaren het bedrijf verder blijven ontwikkelen. Sinds vier jaar staat er een prachtig kantoorpand in de stijl van een oude schuur op het erf van de boerderij waar ze vlak voor de eeuwwisseling neerstreken. Opvallend: een grote bedrijfshal ontbreekt, want die mocht er niet worden gebouwd. "We zitten daar niet zo mee. Onderhoud aan machines besteden we uit en voor de winteropslag van onze boten bouwen we aan een overkapte stelling. Met zonnepanelen er bovenop en windbreekgaas rondom kunnen we ons daar prima mee redden."

Wat wel enigszins zorgen baart, is het gebrek aan personeel. De dichtstbijzijnde loonwerkersopleiding kende dit jaar een dieptepunt van slechts drie inschrijvingen. Zelf hebben ze twee vacatures openstaan, voor een leerling en een allrounder. "We zouden best een 55-plusser in dienst willen nemen, maar ze zijn er gewoon niet."

TEKST: **Egbert Jonkheer**

FOTO'S: EGBERT JONKHEER, BERKHOUT